

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 17 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, wat betreft de subsidiëring van de kosten om asbesthoudende en asbestverdachte materialen in gebouwen die bestemd zijn voor het gesubsidieerd onderwijs en het Gemeenschapsonderwijs te verwijderen en af te voeren
 - Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het is de doelstelling van de Vlaamse Regering om Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig te maken. Dit beleid richt zich op prioritaire sectoren zoals schoolgebouwen, waar kwetsbare groepen kinderen en jongeren veel tijd doorbrengen. Het is van cruciaal belang om deze gebouwen asbestveilig te maken om de gezondheid van de gebruikers te beschermen.

Om de financiële last voor het gesubsidieerd onderwijs te verlichten, wordt voorgesteld om het subsidiepercentage voor de kosten van asbestverwijdering en -afvoer te verhogen tot 100%. Dit betekent dat scholen geen eigen aandeel meer hoeven te betalen voor de verwijdering van asbesthoudende materialen die zijn aangetroffen na een asbestinventarisatie.

Het ontwerp van decreet voorziet de volledige terugbetaling van werken voor asbestverwijdering en -afvoer.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Ondersteuning van het onderwijsveld

Inhoudelijk structuurelement: Onderwijsinfrastructuur

Beleidsdoelstelling

Bijkomende inspanning met betrekking tot onderwijsinfrastructuur om aan de reeds besliste en bevestigde 2040-doelstellingen inzake asbestverwijdering te voldoen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit ontwerp van besluit werd principieel goedgekeurd op 2 mei 2025 (VR 2025 0205 DOC.0346/1BIS).

Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad werd gevraagd op 2 mei 2025. De Vlaamse Onderwijsraad gaf op 12 mei 2025 te kennen dat de raad het uitgangspunt onderschrijft om de kosten voor de verwijdering van asbestmaterialen voor 100% te subsidiëren en gaf aan dat de Vlaamse Onderwijsraad afzag van verdergaand advies bij het voorontwerp van decreet.

De Raad van State heeft advies gegeven op 14 juli 2025 (advies 77.740/1). Voor een bespreking wordt verwezen naar punt 2.C van de nota.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

I. Situering

Het is de doelstelling van de Vlaamse Regering om Vlaanderen tegen 2040 asbestveilig te maken. Dit beleid richt zich op prioritaire sectoren zoals schoolgebouwen, waar kwetsbare groepen kinderen en jongeren veel tijd doorbrengen. Het is van cruciaal belang om deze gebouwen asbestveilig te maken om de gezondheid van de gebruikers te beschermen.

Uit de eerste cijfers van OVAM blijkt dat minstens 2000 scholen niet voldoen aan de regels over asbestveiligheid. Men wenst dit traject te versnellen en het aantal asbestveilige scholen fors te verhogen.

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt een bijkomende inspanning geleverd om asbestverwijderingswerken op korte en middellange termijn uit te voeren.

II. Inhoud

Voor enkele prioritaire sectoren met een aanzienlijk asbestpassief in het bouwpatrimonium of met kwetsbare gebouwgebruikers zoals kinderen en jongeren zet het actieplan rond asbestafbouw in op de ondersteuning via een sectorprotocol. Voor schoolgebouwen werd er een sectorprotocol gesloten voor het gesubsidieerd onderwijs en voor het GO!.

De OVAM biedt via het sectorprotocol voor het gesubsidieerd onderwijs ondersteuning aan scholen (hieronder wordt verstaan: de gesubsidieerde onderwijsinstellingen, onderwijsinternaten en centra voor leerlingenbegeleiding van het vrije en het officiële net) voor de opmaak van een

asbestinventarisatetest, maatregelen om een asbestveilige toestand te verkrijgen, expertisebegeleiding en bijstand bij asbestincidenten evenals opleidingen.

AGION subsidieert de aankoop, de verbouwing, afbraak- en omgevingswerken, waaronder ook asbestverwijdering van gebouwen bestemd voor het gesubsidieerd onderwijs op vandaag ten belope van 70% voor het gewoon- en buitengewoon basisonderwijs, de onderwijsinternaten waar internen van het basisonderwijs verblijven en ten belope van 60% voor het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, de onderwijsinternaten, de centra voor volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, leersteuncentra en het deeltijds kunstonderwijs. De voorwaarden om in aanmerking te komen voor infrastructuursubsidies zijn opgenomen in de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (Schoolpactwet).

Voor scholen die inschrijven op een oproep van de OVAM, in kader van het voormelde sectorprotocol, voorziet de OVAM een tussenkomst van 50% voor asbestverwijdering. AGION subsidieert op vandaag daarbovenop het subsidiabel deel van de asbestverwijdering tot 70% voor het basisonderwijs respectievelijk 60% voor de andere niveaus, wanneer aan de subsidievoorwaarden is voldaan. Er is dus op vandaag cofinanciering van de OVAM en AGION voor scholen die inschrijven op een oproep van de OVAM. Voor elke 100 euro subsidiabele kosten voor de asbestverwijderingen om tot een asbestveilige toestand te komen, subsidieert de OVAM 50 euro en AGION 30 euro of 35 euro afhankelijk van het onderwijsniveau. Het resterende aandeel van 15 of 20 euro is het eigen aandeel ten laste van het schoolbestuur.

Om de financiële last voor de gesubsidieerde onderwijsinstellingen, onderwijsinternaten en centra te verlichten, wordt voorgesteld om het subsidiepercentage voor de kosten van asbestverwijdering en -afvoer te verhogen tot 100%. Dit betekent dat scholen geen eigen aandeel meer hoeven te betalen voor de verwijdering van asbesthoudende materialen die zijn aangetroffen na een asbestinventarisatie. Om in aanmerking te komen voor de volledige subsidiëring voegen ze bij hun subsidieaanvraag bij AGION het asbestinventarisatetest dat werd afgeleverd door de OVAM na de asbestinventarisatie.

Voor de opmaak van een asbestinventarisatetest, maatregelen om een asbestveilige toestand te verkrijgen, expertisebegeleiding en bijstand bij asbestincidenten evenals opleidingen kunnen scholen bij de OVAM terecht op basis van het Sectorprotocol, daar wijzigt niets aan. Ook de cofinanciering met de OVAM blijft mogelijk.

Gezien de Nederlandstalige scholen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen asbestinventarisatetest kunnen bekomen van de OVAM, zal een alternatieve regeling worden voorzien waarover een samenwerkingsakkoord wordt gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking betreft van het ontwerp van decreet, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van het decreet, die als bijlage bij deze nota is gevoegd.

C. ADVIES RAAD VAN STATE

De Raad van State merkt op dat, met betrekking tot de vermelding van de “verdeelsleutel van onderwijsdecreet II”, bedoeld wordt om te verwijzen naar artikel IX.1 van de Codificatie “sommige bepalingen voor het onderwijs” van 28 oktober 2016 en stelt voor – indien de bepaling behouden blijft - om de formulering aan te passen en de bepaling te integreren in een andere decretale norm, bij voorbeeld in Deel IX van de vermelde codificatie.

- De nodige herformulering en aanpassing werden aangebracht.

De Raad van State gaf aan dat in de inleidende zin van artikel 4 de woorden “van het decreet” dienden geschrapt te worden.

- Deze woorden werden geschrapt.

De Raad van State gaf aan dat in het ontworpen artikel 17, §4, tweede lid, men beter “centrum-” in plaats van “centrum” schrijft.

- De aanpassing werd aangebracht.

De Raad van State merkte op dat met de verwijzing in het ontwerpen artikel 17, §4, derde lid naar het asbestinventarisatieattest, verduidelijkt diende te worden dat hiermee verwezen werd naar artikel 3, §2, 1°/3 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen en dat dan ook het derde en vierde lid van het ontworpen artikel 17, §4 konden weggelaten worden.

- De aanpassingen werden aangebracht.

De Raad van State merkte op dat een aantal gesubsidieerde onderwijsinstellingen, centra voor leerlingenbegeleiding, leersteuncentra en onderwijsinternaten gevestigd zijn in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, gebied waar OVAM in beginsel geen bevoegdheden kan uitoefenen. De Raad van State gaf in essentie aan dat er dus voor deze instellingen, mede in het licht van het gelijkheidsbeginsel, in een alternatieve regeling dient te worden voorzien.

- Het aandachtspunt van de Raad van State met betrekking tot gesubsidieerde instellingen die gelegen zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt meegenomen.

Daarom wordt dan ook een aanpassing aangebracht om aan te geven dat er alternatieve regeling zal worden voorzien waarover een samenwerkingsakkoord zal worden afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De budgettaire impact van deze regeling zal binnen de beschikbare kredieten voor Onderwijs en Vorming opgevangen worden.

Hierbij zal de verhouding tussen het gesubsidieerd onderwijs en het GO! worden gerespecteerd krachtens de ODII-verdeling.

De Inspectie van Financiën gaf haar gunstig advies voor zover de budgettaire impact van de voorgestelde verhoging van het subsidiebedrag wordt opgevangen binnen de beschikbare infrastructuurkredieten onderwijs.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd gegeven op 29 april 2025.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen directe impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van decreet heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting zal het ontwerp van decreet worden ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 17 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, wat de subsidiëring van de kost voor de verwijdering van asbesthoudende en asbestverdachte materialen betreft in gebouwen bestemd voor het gesubsidieerd onderwijs en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR